

СВЕТОСЛАВ СЛАВЧЕВ
БЯГСТВОТО НА ЧАРЛЗ
ФИНЕЙ

chitanka.info

Високият, леко прегърбен мъж вървеше по покритата с плочи пътека между зданията. Вървеше, без да бърза, замислен за нещо свое, толкова погълнат в разсъжденията си, че дори неволно движеше устни, сякаш разговаряше с някого. Той приближи до портала все така леко унесен, мина покрай стоманените перила и застана пред широкото остъклено гише на портиера. Бръкна в джоба на самото си, извади перфорирана по ръбовете карта-пропуск и я пъкна в отвора под стъклото. Портиерът се извъртя на своето столче и плъзна очи по стенда вляво. Между дългите редици сигнални бутончета намери едно и го натисна. До бутончето светна за миг синьозелено число и угасна — часът и минутата бяха маркирани.

Портиерът върна картата на мъжа и се усмихна:

— Е, приятна вечер, господин докторе!

Мъжът бутна здравата никелирана кръстачка, която му препречваше пътя, и излезе навън. Отправи се мудро към паркинга вдясно от изхода. Колата му — малък син „Нисан“ — беше паркирана наблизко. Отключи, хвърли чантата си на съседната седалка и се настани зад волана.

В този миг откъм изхода се чу вой на сирена. Почти едновременно от двете страни на портала тръгнаха една срещу друга гъсти стоманени решетки.

Мъжът погледна към портала, после с едно движение хлопна вратата и включи стартера. Двигателят изръмжа.

От будката на вратата изскочи портиерът. Колата тръгна, започна стремително да се отдалечава. Портиерът се поколеба, сякаш не вярваше на очите си, после извика:

— Доктор Джилбърт! Спрете! Спре-те!

Мъжът не го чуваше, нисанът набираше скорост.

Портиерът бръкна с дясната ръка под самото, но все пак не извади пистолета. После изтича обратно и посегна към телефона. Металните решетки пред портала се бяха склучили с пронизващо скриптене, колата на доктор Джилбърт се виждаше далеч като малко синьо петно.

Докторът натискаше педала на газта. Беше се преобразил — от занесения вид не бе останала и следа. Стиснал волана, той хвърляше бързи коси погледи в двете странични огледала.

Не, още не го преследваха и навярно имаше десет минути на разположение — докато се окопитят и съобщят на полицията по радиотелефоните, докато тръгнат колите от охраната.

На автомагистралата за Лондон той вече не можеше да излезе, тя щеше да се превърне в еднопосочна клопка за него. При първия разклон на шосето трябваше да избере. Вляво — към Чичестър и Мидхърст, или вдясно — към Истбърн. Важно беше да вземе преднина, но не можеше и да остане много в колата — нейните отличителни белези, както и неговите, вече сигурно се предаваха по десетки радиотелефони. Морскосин нисан с Брайтънска регистрация. Висок, тридесет и шест годишен мъж, с издължено лице, кафяви очи, тъмокестенява коса. Име— Никълъс Джилбърт, с новозеландски паспорт. Откраднал още непатентован щам за генноинженерни изследвания от Брайтънския технологичен институт^[1].

Проклетата алармена инсталация. Тя значи все пак беше включила! Достатъчно късно, за да може да отвори секретната ключалка на бронирания хладилник, да извади ампулата с лиофилизирани бактерии, да затвори, да излезе и да мине през изхода. Но прекалено рано, за да може да се качи в колата, да вземе деветдесетте километра до Лондон и да изчезне в милионния град.

Той беше обмислял подробно всичко, стъпка по стъпка. От обезвредяването на алармената инсталация и повреждането на контролната до момента, в който компютърът, следящ за сигурността, щеше да открие повредата и да даде тревога. Разчиташе на петнадесет до двадесет минути. Щяха да стигнат да излезе и да тръгне с колата и докато охраната проверяваше кои служители са минали последни — да спечели още време.

Все още беше близо до Брайтън, в това беше бедата. И прекалено рано го бяха открили!

Естествено Джилбърт беше фалшива фамилия и родословието му, тръгващо от Уелингтън — също. Но останалото беше вярно. Беше завършил с отличие колежа „Сейнт Винсент“ в Уелингтън, имаше две специализации — една по микробиология и имунология в Сидней и една — със стипендия — в Йокохама, по генетика.

Пътните знаци известяваха, че следва разклонът. Сто метра, петдесет метра... ето! Не можеше да каже защо зави вляво,

подсъзнанието само избра пътя. Вляво му се стори по-оживено, а това беше важно. Колата трябваше да бъде една между многото.

Завербуваха го в Йокохама. И начинът, по който стана, не приличаше на описанията в криминалните романи. Нямахше тайни срещи, подкупи, шантажи с жени, чекове. Нищо такова.

Просто го поканиха на един коктейл в затвореното общество на висшите научни кръгове. И му показаха докъде е стигнал и как живее един бивш промишлен и научен агент. Това беше високоуважаван професор, изключителен специалист в своята област — имунологията, президент на асоциация. Пътуваше колкото и където желаше. Днес беше на важна консултация в Сан Франциско, утре — симпозиум в Мадрид, другата седмица — световен конгрес в Рио де Жанейро. Ръководеше огромна, практически напълно самостоятелна група лаборатории с подбран от самия него персонал. Беше весел, стегнат, младееше за своите шестдесет години. Двамата му сина бяха на високи постове в биотехнологичната промишленост, единият — в Щатите, другият — в Канада. Професорът разказа някаква любопитна история, случила се в бунгалото му на един атол в Каролинските острови („Девствени места, колега, далеч от пушеците на нашата цивилизация!“), попита разсеяно за научната работа на младия колега и се извини, за да отиде в друг кръг от компанията.

Професорът беше безспорен специалист, далеч над обикновеното равнище за своята област, това никой не отричаше. Но той би си останал такъв безспорен специалист, забутан в някоя лаборатория във второстепенен институт, обкръжен от свадливи колеги, прибиращ се всеки ден с главоболие у дома си. Би си останал такъв до края на живота си. Ако не беше откраднал (да го наречем „незаконно изнесъл“) щам, осигуряващ с десет процента повече добив от един модерен тогава антибиотик. Японският концерн спечели половин милиард йени, скандалът беше потушен, а на младия имунолог повече не му бе нужно да се занимава с промишлен шпионаж, мръсната работа вече можеха да вършат други.

Малко е да каже, че доктор Джилбърт, тогава още Чарлз МакФиней, беше замаян. Той беше потресен. Това беше един друг свят, за който той имаше съвсем смътна представа. Свят на слава и признание, на удоволствие от науката и личния живот, на материално безгрижие. Само му бяха повдигнали края на завесата и му бяха

показали, че не трябва да си прави никакви илюзии. Вярно бе, че бе способен млад учен, но това беше условие, нищо друго. За да влезе в тези блестящи кръгове, нямаше много начини. Или трябваше да е гений, и то с шанс (защото доста гении гладуваха по мансардите). Или трябваше да има такъв баща като този, а той нямаше. Или трябваше да направи някакво изумително откритие (а откритията не падаха от небето).

Или трябваше да се продаде срещу надежда. Концернът дори не настояваше, той се отнесе съвсем лоялно с него. Предложи — и толкова. Отношенията нямаше да се променят, ако не беше приел. Щеше да специализира и после да си търси работа в родния Уелингтън.

Чарлз МакФиней тогава не беше безчестен човек. Дълги нощи той стоя буден, излизаше на малкото балконче да пуши, колеба се, дори се напи в мъката на своето колебание. И както обикновено се случва, понеже съдбата на отделния човек често се решава от дреболии, и неговата се реши от подобна дреболия. От мястото на квартирата му.

Финей живееше точно до градската електрическа железница, естакадата се извисяваше само на десетина метра от прозорците му, затова и наемът беше малък. Но на всеки три минути по естакадата със страшен грохот профучаваше влак. Прословутите безшумни японски влакове навярно бяха безшумни другаде, защото тук тресяха квартирата на Финей така, че съдовете в кухненските шкафове звънтяха, а столовете незабележимо, но сигурно се изместваха. Само представата, че още дълги години ще трябва да живее в подобни неугледни квартири, във вонящи на отровен дим квартали, под тормоза на арогантни шумни съседи, а други, които не са никак по-способни от него, живеят в паркове и всеки сезон почиват на планина или на море — само тази представа вече го изкарваше от равновесие.

Грохотът на електрическите влакове го накара да реши.

Чарлз МакФиней прие и влезе в научния шпионаж.

Движението по шосето ставаше все по-оживено. На едно място преди два последователни завоя се беше образувала и колона. В началото и, високо над колите, проблясваха габаритите на бавен автоvlak. С този досаден автоvlak губеше може би фатални минути.

Той не се съмняваше, че и полицията, и охраната на Брайтънския технологичен институт вече усилено го търсеха.

Финей стисна обвития в калъф волан, беспокойствието му се превърна в глуха тревога. На два километра пред Чичестър, на околовръстното шосе, имаше пост на пътната полиция. Ако бяха получили вече съобщението за него, там щяха да го спрат.

Той намали скоростта и тогава през отворения прозорец до себе си чу особен шум. Намали още малко и се послуша. Шумът идваше отгоре, над него.

Беше хеликоптер, Финей не можеше да различи знаците по корпуса му — дали беше на полицията, или на бреговата охрана. А това все пак беше важно.

Хеликоптерът премина над шосето и — както се стори на Финей — малко се сниши. Тъмният му силует се откри на фона на хълмовете, смали се и изчезна, но бръмченето му още се чуваше.

Търсеха го! За Финей почти вече нямаше съмнение. Хеликоптер по това време беше нещо напълно необичайно. Тревогата, която досега потискаше, го завладя изцяло. Но към нея се примеси и решителност.

Трябваше да изостави колата, това вече беше ясно. И Финей не се забави да го стори.

След стотина метра забеляза паркинг — малко разширение на шосето, заобиколено от хилава горичка. Беше пусто, значи удобно.

Финей отби, излезе от паркинга към горичката. Настани колата под рядката корона на едно дръвче, спря. В следващия момент измъкна изпод съседната седалка пистолет и го пхна в джоба на самото си. Не носеше и не обичаше да носи специалните кобури под мишница — те издаваха професионалистите.

„Не демонстрирайте, че сте опитен стрелец!“ — това беше запомнил добре от своя учител в специалния курс по стрелба. И точно следваше това правило.

Финей беше преминал не през един, а през три курса, и този по стрелба беше третият. Първият беше по електроника и компютри. И влизането му в него стана сякаш между другото, като че беше нужно за специализацията му. Тогава...

Тогава връзка с Финей държеше един третостепенен чиновник от патентната служба на концерн по биотехнологии, където го бяха поканили на специализация. Наричаше се Коямару-сан — възрастен,

изсушен като стафида нисичък мъж, просто незабележим между десетките служители в патентното бюро. Коямару-сан притежаваше удивителната способност да се появява най-неочаквано за Финей и да изчезва също така неочаквано. И още една способност — владееше английски като матерен език, с произношение, в което не се долавяше притеснителното японско „тси“ в края на някоя дума.

Съгласието си да служи на концерна като промишлен агент Финей даде точно на Коямару-сан. След разговора минаха десетина дни и нищо не се случи. И когато Финей вече се съмняваше, че ще го вземат, се появи изневиделица Коямару-сан — приветлив, усмихнат, цялото му лице беше посипано с малки бръчки. Той каза няколко незначителни фрази и подаде на Финей една изрезка — обявление за курсове по електроника и работа с компютри.

— Бихте могли да проверите това, доктор Финей — предложи Коямару-сан. — Нашата патентна служба смята, че може да е полезно допълнение за вашата специализация!

Финей прие тази реклама резервирано — той владееше добре работата с компютри. Но скоро промени отношението си. Защото онова, което се преподаваше в курса, беше доста по-различно: секретна електроника, подслушваща и заснемаща апаратура, кражба на данни от компютърна памет — все неща, за които дотогава нямаше и понятие. Обучението беше сериозно, изпитите бяха практически и кошмарно тежки.

За Финей стана ясно, че това е първото стъпало. Той го изкачи успешно.

Вторият курс започна пак с появата на Коямару-сан.

— Нашата патентна служба смята... учтиво ви предлага...

Но имаше и едно допълнение: „... така добре, както предишното ваше обучение“, от което Финей разбра, че са го оценили.

Курсът имаше особено название — „Психология на ежедневието“. По-точно би било да се нарича „Психология на поведението“ и на Финей му беше безкрайно интересно. Изучаваха се основите на практическата психология и поведението в различни ситуации. Учеха го как да мами наивниците, как да печели доверие в различни среди и да си създава връзки, учеха го да разгадава ходовете на противниците си и да ги надхитрява. Преподаваха му древното, но неостаряващо изкуство на социалната мимикрия: да се преструва на

пропаднал пияница („Не му обръщайте внимание, алкохолик!“), на наркотиизирано хипи („Оставете го, луд човек!“), на, вманиачен млад учен („Да си гледа науката!“). Обучиха го да се дегизира с най-елементарни подръчни средства, да разиграва роли на пощаджия, на асансьорен техник, на полицай.

Изпитът беше невероятен. Трябваше да разиграе ловък донжуан и да завладее последователно две жени, които му посочиха. С първата се справи бързо, Финей въобще беше приятен мъж, а когато искаше — ставаше очарователен. Мисис Калбът от отдела „Маркетинг“ се предаде скоро. Но с втората — мис Азацудо, една изящна, абсолютно затворена японка, секретарка на втория вицепрезидент по производството — работата не потръгна. Постоянно се натъкваше на вежлив отказ. Финей се ядосваше, но стискаше зъби и измисляше нови и нови ходове. Мис Азацудо се превърна в негова идея-фикс, ден след ден се бореше с нейното упорство. И когато най-накрая, обнадежден и измъчен, той все пак успя една вечер да се добере — поканен на чай — до нейната квартира, мис Азацудо любезно му обясни, че тя е подставено лице и че това всъщност е бил изпитът.

Чарлз Финей обаче реши, че няма защо да си върви така безславно и с глух, накъсван от страст глас, призна, че изпитът сега не го интересува, че я обича и я желае — безумно я желае! Мис Азацудо се позасмя дискретно... и отстъпи.

На следващия ден го извикаха в курса и в малката кинозала му прожектираха филм, който секретните камери бяха заснели в квартирата на мис Азацудо — всичко, до най-интимните подробности. Направиха му безжалостен разбор на поведението. И се оказа, че е издържал изпита точно тогава, когато при разяснението на мис Азацудо не е прекъснал домогванията си, а е настоявал, разигравал е любов и е постигнал целта си. Мис Азацудо, разбира се, беше професионален агент със специална школовка и в шпионажа, и в любовта. А Чарлз Финей не беше много сигурен, че изцяло е разигравал роля и че не се е влюбил мъничко в нея.

Третият курс беше по стрелба. Външната му форма не беше курс, а приемане в един от реномираните „Шот-кльб“ в Йокохама и посещение на заниманията. Това беше клуб за висшето общество. В него членуваха млади богати безделници, не толкова млади богати дами, които караха курсове по самозащита, но не се защитаваха

прекалено, и млади, но небогати дами, които затова пък бяха красиви и съвсем не се защитаваха.

Финей се поколеба, преди да постъпи в клуба. Стрелбата с различни калибри оръжие не влизаше в неговите представи за блестящо бъдеще.

Тогава се появи Коямару-сан. Беше любезен както винаги. Той обясни, че заниманията в шот-кльба съвсем не са задължителни, никой не насилва Финей-сан да приема компанията на висшето общество. Достатъчни са и предишните две специализации. Работата е само в това, че Финей-сан в бъдещата си дейност ще получава единствено информационни задачи, с други думи, ще бъде по-ниско в йерархията на приятелите на концерна.

Честолюбие то на Финей-сан заговори и скоро луксозният шот-кльб разтвори вратите си за него. Чарлз Финей започна да се упражнява в стрелба с лазерни пистолети по хора и коли от кинопанорами. Колите хвърчаха, превъртаха се и Чарлз Финей понякога имаше чувството, че лази като муха по тавана, макар да стоеше в удобната кабина с шлемофон на главата. Но ако пропуснеш, от колите излизаха някакви типове със сплескани носове и малки уши, които пък стреляха по него. Беше кино, но все пак — неприятно.

Оказа се, че Финей е добър ученик и притежава точно око. Напредваше бързо, сплесканите носове се появяваха все по-рядко, и на панорамите му се разиграваха все по-сложни положения. Напредваше и в създаването на връзки в клуба. Започна да забелязва между младите безделници и някои, които не безделничеха. Навярно бяха „специализанти“ като него, но в други области.

По това време Чарлз Финей се запозна с Барбара.

Финей излезе от колата и се огледа. Смрачаваше се и две луминесцентни лампи започнаха унило да примигват над паркинга

Сега покрай морския бряг— и в Чичестър! Оттам можеше да опита да се качи на някой по-късен автобус за Лондон.

Той прекара ръка по колана си и тръгна по пътека, която извиваше покрай горичката. В момента всичко за Финей беше коланът. В едно гнездо на подплатата лежеше прозрачната ампула с лиофилизирани бактерии. Тя беше безкрайно ценна, но също така ценен беше той самият. Защото знаеше начина, етапите,

модификациите на методите, които генетиците от лабораторията КН-2 в Брайтън бяха приложили. Без него лабораториите на японския концерн биха могли да съживят бактериите, но нямаше да могат понататък да ги възпроизвеждат.

Едва сега, в здрача, вървящ по песъчливата пътека към морето, Финей осъзна цялата яснота на своето положение. Трескавата възбуда от бягството с колата беше преминала, разсъдъкът трезво преценяваше нещата.

Идващият мрак щеше да го скрие, но беше и против него. Не можеше да подозре откъде ще дойде опасността, хората, които го преследваха, оставаха невидими. Ако му бяха устроили засада, той щеше да се навре в нея като слепец.

Морето беше някъде вляво, Финей не го виждаше, но долавяше влажния му дъх, примесен с тънка миризма на водорасли. Чуваше се шумът на вълни, които се разбиваха в невидимия плаж. Пътеката явно беше пътека за летовници, която водеше към този плаж.

На петдесетина метра пред него се появиха силуетите на бунгала и почти веднага залая куче. Сезонът бе отминал, собствениците нямаха сметка да поддържат бунгалата. Бяха ги заключили, но за сигурност бяха оставили и куче.

Финей заобиколи бунгалата и излезе доста близо до шосето. Погледна часовника си — беше към седем, бързо стъмваше. Къде ли го чакаха преследвачите му? Може би бяха открили изоставената кола? Значи логично беше, че ще се опитат да го издебнат някъде пред Чичестър. Полицията навярно имаше вече описанието му и проверяваше колите и автобусите. Ако искаше да бъде откровен пред себе си, трябваше да признае, че бягството му не се развиваше много успешно. Бе се изплъзнал от преследването и бе потънал в мрака край брега, но това още не му даваше особено предимство.

Финей вървеше паралелно на шосето, като се стараеше да остава в тъмнината. Започнаха да се появяват широки заградени места с бунгала. На стотина-двеста метра напред се показаха високи железни стълбове, окичени с лампи. Ставаше опасно светло. Там някъде имаше автобусна спирка. Не беше приятно, но се налагаше да мине покрай нея, пътеката водеше нататък.

Той приближаваше остъклената автобусна спирка, когато без особена причина у него се появи тревога. Първата му реакция беше да

изтича по пътеката, да завие и бързо да се заслони зад една дървена барака. После спря и задъхан започна да се взира наоколо.

Автобусната спирка беше пуста, по стъклата и отвътре се разливаше жълто неоново сияние. Но по шосето бавно се движеше една кола. Беше мощен „Манхатън“ от типа на лендровърите, с вдигнати до горе прозорци, зад които тъмнееха два или може би три силуета. Именно движеше се бавно, което беше необичайно за такава мощна кола. Финей разбра, че точно това бе събудило подозрението му — дори без да го осъзнае. Инстинктът на преследвано животно бе анализирал обстановката, за стотни от секундата бе отчел странното поведение на този „Манхатън“ и бе дал тревога. Можеше, разбира се, да бъде и напразна.

Колата наистина се държеше особено. Напредваше бавно, другите коли я изпреварваха. После, щом наближи добре осветената спирка, изведнъж избърза и рязко започна да се отдалечава.

Какво беше това? Финей вече не вярваше в случайности. Първо — хеликоптерът, сега — лендровърът. Търсеха го, целият път беше под наблюдение. Трябваше да смени тактиката!

Тревогата му изчезна, замени я решителност. Той не беше от страхливите, умееше да се мобилизира в трудни положения. И размисляше трезво, сякаш се виждаше отстрани: това е точно, това — не.

Вече не му оставаше много време, трябваше бързо да се отдалечи от опасната зона. През нощта очевидно не можеха да го заловят, но на разсъмване шансовете му щяха катастрофално да намалееят. Щяха да го издирват с хеликоптери и с коли. Десетки униформени полицаи и тайни агенти щяха да претърсват хотелите и заведенията. Той не се съмняваше — ампулата, която носеше, си струваше този труд. От генноинженерните изследвания на Брайтънския институт съвсем отблизо се интересуваха военните.

Финей инстинктивно пипна колана си. Да, ампулата беше на мястото си. Тя наистина си струваше труда. Беше пълна с генетично изменени бактерии, които можеха да произвеждат едно удивително и скъпо вещество — един от новите видове интерферони. Този интерферон обещавахе да бъде имунозащитно средство срещу ретровирусите.

Общо взето, дори специалистите не знаеха много за ретровирусите. Беше известно, че причиняват различни смъртоносни заболявания сред животните. Но постепенно започна да се установява, че някои ретровируси са свързани с необикновени заболявания и у човека — такива, за които медицината казваше „етиологията е неизвестна“, а за лечението просто вдигаше рамене. Вирусите на зловещия СПИН също се оказаха ретровируси. И както ставаше и при други смъртоносни заболявания, в тях се вглеждаха онези, които бяха служебно задължени да мислят за бактериологична война.

Военните знаеха добре какво е изнесено от зашифрованата лаборатория в Брайтън — една от надеждите за защита срещу ретровирусите. Тя струваше три и половина години труд, и главно — знания. Щам, който произвеждаше почти тридесет процента повече интерферон-гама и беше готов за промишлено използване. На Финей му беше свършено ясно, че е на ръба. Военното контраразузнаване беше обявило тревога и не един лендровър, а десетки кръстосваха района. Бяха предупредени агентите по летищата и пристанищата, по железопътните и автомобилните гари. Снимката му утре щеше да е в джобовете на агентите и онзи, който го заловеше, щеше бързо да тръгне нагоре по йерархичната стълба.

И за Финей, и за противниците му беше ясно: той нямаше да предаде ценната плячка другиму — например на резидента си — и да бяга без нея само като мишена за агентите. Без ампулата той беше вече по-малко ценен. И в зависимост от обстоятелствата някой от хората на Коямару-сан можеше да реши, че е време Финей да излезе от играта, защото води след себе си опасността.

Не, Чарлз Финей не беше наивен. Той нямаше да се раздели с ампулата и нямаше лесно да го хванат. Беше решил да промени тактиката на бягството си.

Храстите наоколо излъчваха безмълвие. Като се криеше в сенките им, Финей се приближи до пътя. Виждаше банката, по който проблясваха слюдени зрънца, по-нататък — черния асфалт. Зад шосето се простираха зеленчукови градини, оградени с мрежи. Между тях имаше пътеки, които водеха към хълмове с фермерски постройки.

Приблизително му беше ясно къде се намира — в околностите на Чичестър на изток, заети от овощни и зеленчукови градини. На десетина километра на север, през хълмовете, беше Мидхърст. През

нощта можеше да върви и да почива, а ако на сутринта стигнеше до Мидхърст, шансовете му несъмнено се увеличаваха.

Някаква кола приближи и потъна в мрака. Шосето отново стихна.

„Сега!“ — помисли Финей. Той се напрегна целият, изскочи от тъмнината и пробяга през шосето. Струваше му се, че в тези мигове е най-беззащитен, и тичаше с чувството, че всеки момент може да получи куршум в гърба.

Нищо не се случи. Прекоси шосето. Стигна до мрежите и продължи да тича по една пътека, която се качваше по хълма. Задъха се и забави крачките си. След стотина метра пътеката се кръстоса с друга, но Финей не се отклони, продължи на север. Отстрани се редяха зеленчукови, градини с малки стопански постройки. По височините блещукаха далечни светлини.

На север, към Мидхърст, там беше спасението за него.

И тогава по странните закони на човешките асоциации той си спомни за Барбара.

С Барбара се започна случайно, но дали наистина беше случайно, или и това беше устроено от Коямару-сан, той не можеше да каже. Беше получил покана — всички в лабораторията бяха получили — да посети лекция на известен гост. Темата беше свързана с новите химически супресори на имунитета, а самата лекция бе организирана от тяхната Асоциация на имунолозите.

Жената седеше на съседния ред и Финей не я забеляза веднага. Не беше с онази предизвикателна красота, която кара мъжете да се заглеждат, у нея имаше по-скоро едно затворено очарование. Късо подстригана коса, нежна кожа, обикновен овал на лицето. Едва след това Финей откри очите и — бяха зелени, весели.

Жената разговаряше с една близка на Финей от концерна, тя ги запозна след лекцията. Беше късен следобед и Финей ги покани в близкия клуб-кафе, където често ходеше. Те приеха.

После всичко тръгна по утъпканата от хилядолетия пътека. Барбара Лоусън нямаше нищо против ухажванията на Финей, беше свободна жена, разведена отпреди пет-шест години. Финей също беше разведен. Бившата му жена беше останала в Уелингтън заедно с дъщерята, която жена му се беше постарала да отчужди от него.

Споменът за развода и далечната дъщеря беше още болезнен, но постепенно отзвучаваше. А Барбара Лоусън му хареса и му харесваше все повече. Беше приятна, непосредствена, не се опитваше да разиграва привидна скромност и недостъпност. Не проявяваше и някакви претенции към него. С нея се чувствуваше спокойно.

Барбара работеше като референт във фармакологичния отдел на някакъв институт за индустриално развитие. Не говореше много за службата си, наричаше я досадна и изхабяваща, но вдигаше рамене — какво да се прави? По образование беше фармацевт, но не беше работила никога в аптека — в Япония я беше довел предишният и съпруг. Тя не разказваше подробности за службата си, но точно подробностите започнаха да се струват на Финей особени. В отдела на Барбара се събираше информация по технологии за производството на нови лекарствени средства. Обработката на огромното количество фармацевтични издания от целия свят беше изцяло компютризирана. Подбираше се толкова специализирана информация, че човек неволно си задаваше въпроса: „Кому е потребна, кой плаща за нея?“

Подозренията на Финей се потвърдиха бързо: Барбара работеше в централа за промишлен и научен шпионаж. И тя самата беше много добре осведомена къде служи.

Финей беше слушал за подобни централи — гиганти на научния шпионаж, беше си създал представа за тях. Но никога не бе предполагал, че една такава централа ще изглежда по този начин, както постепенно разбра от смътните разкази на Барбара. Бе много по-различно от всичко, което бе чел. Онова в книгите беше безнадеждно остаряло!

Някога, в юношеските години на промишления шпионаж, много зависеше от личните качества на агентите дали едно изобретение ще бъде откраднато. Имаше тайни писма и нощни срещи, скъпи любовници и самоубийства, чекове за милиони и изумителни бягства. Както по филмите. Е, не съвсем, защото жестокостта при разплатата и мръсната смърт в канавките обикновено не се показват във филмите.

Тези времена безвъзвратно бяха отминали. Сега промишленият и научен шпионаж беше организиран научно, със замах. В него се влагаха невероятни средства. Под прикритието на различни, респектиращи асоциации, консорциуми и международни банки се създаваха централи гиганти. Асоциацията си съществуваше, видимата

част от нея развиваше благопристойна дейност, организираше симпозиуми и конгреси, коктейли и псевдонаучен туризъм. А невидимата част беше прецизна организация за събиране и анализ на информация.

Информация — с всички средства, по всички възможни канали, законни, полузаконни, престъпни. Всички.

Финей разбра: ако беше отказал да постъпи в шот-кльба, навярно щяха да му предложат работа в същия или подобен институт. И си я представяше тази работа...

„Най-отвън“ в една такава централа са службите за рефериране на печата. Те са легални — никой никого не може да обвини, че събира информация от вече публикуваното.

Но самото събиране на тази информация вече е особено. Картотекирани са и са въведени в паметта на компютрите всички източници. Те са научни институти, центрове и лаборатории по целия свят, които работят в дадено направление. Там са и онези институти и лаборатории, които са секретни и се крият под фалшиви названия.

След това са картотекирани всички издания, които се занимават с наука, техника и икономика — от най-обикновените списания за широката публика до свръхспециализираните годишници, които събират праха по стелажите. При това се знае добре кои институти и лаборатории къде публикуват. Учените често са консервативни, а играят роля и личните връзки, и личните пристрастия. Понякога важни съобщения биват връщани от някой редакционен съвет заради свадливия характер на рецензента, член на редакционния съвет, обиден за нещо някога от автора.

Реферирането на изданията е по точно определени критерии. Най-напред се отсяват т.нар. повторни публикации. Касае се всъщност за изследвания, които доработват някакво предишно изследване без съществени научни приноси. В кулоарите на симпозиумите подобни изследвания се назовават презрително „изсмукани бонбони“. В огромен брой случаи повторните изследвания са просто израз на научно безсилие или са работи, за които е ясно, че не са ценни, но някак е грехота да не се публикуват. Поразяващо е обаче количеството на този вид публикации. Специалистите ги изчисляват на 50 до 65 процента от всички публикации в научните издания!

Докато редакционните съвети, общо взето, са по-толерантни към повторните публикации, централите за научен шпионаж са безкомпромисни — отсяват ги веднага. До компютрите в реферативните отдели стига вече пресята информация. В нея се включват и онези данни, които са дошли от страничния печат. Какви са те?

Случва се някой учен — по свои съображения! — да се разбъбри пред журналистите. Прави намеци или споделя интересни идеи. Ново лекарство срещу рака (поредното) или кръстосване на човек с маймуна, или използването на лазери в мините за злато. Професорът е заснет във фас или в профил, по халат у дома си или сред колбите в лабораторията. Всичко е подкупващо достоверно. Читателят възклицава, а референтите в шпионските централи отсяват какво е „изтървал“ ученият. Той може да го е разказал и съвсем преднамерено, но това вече други ще преценят.

„Другите“ са отделите за систематизиране и анализ. Реферираното отива в тях и се подлага преди всичко на проверка за дезинформация. Това е важна проверка, защото дезинформирането става по няколко линии. Най-обикновеното е изследванията да бъдат скрити. Често някоя лаборатория намира нещо, което и се струва важно, но проучванията са несигурни. Тогава, за да се запази приоритетът, се публикува т.нар., предварително съобщение. В него се известяват някои резултати, но за методите се говори по такъв заобиколен и мъглив начин, че изследванията практически не могат да бъдат повторени. Централите проверяват много внимателно предварителните съобщения. Част от тях са сапунени мехури, но дори и такива псевдопубликации влизат в компютрите, тъй като могат да покажат посоката, в която се мисли.

Втори начин за дезинформация е лъжеоткритието в науката. Публикува се „бомба“, зад която не стои нищо. По-точно стои желанието конкурентите да бъдат вкарани в задънена улица. Ако някой се хване на въдицата, отделя средства и хора, губи време.

Тук съществува един особен вариант. Стимулирането на противника, дори в безперспективни области, може да бъде изгодно, когато у този противник има внедрени агенти. Защото понякога и работата в задънени улици води до изобретения, но в съседни области. Едно изследване не върви по права линия. От него се отделят клопки,

израстват странични идеи. Точно поради това, че се появяват странични изобретения, някои концерни се заемат и с явно безперспективни теми. Често губят, но понякога страничното изобретение намира приложение в далечни области и дава огромна печалба. Защо фирмата „Филипс“ държи контролния пакет акции в заводи, произвеждащи опаковки за консерви? Заради сплавите.

Систематизиране и анализ — това е толкова важно, колкото и първоначалното събиране на информация от печатните издания.

Систематизирането е повече работа на компютрите, а анализът се прави от специалистите. Някои знаят за кого дават мнение, други просто се ласкаят от високите хонорари. Но централите не се ограничават само със становищата на учени. Тесните специалисти често са консервативни. Мнението им е важно, но недостатъчно. Затова влизат в действие всякакви „проучвания на общественото мнение“, „анкети на потребителите“, „анализи на писма“ и т.н.

Анализът в централата е възлов момент. Той трябва да отговори на няколко въпроса: „Действителни ли са резултатите?“, „Представяват ли новост?“, „Развиват ли направлението?“ По същество това е оценка на научния принос. Ако оценката е добра, тогава материалите преминават в други отдели на централата. Там се поставят по-различни въпроси: дали следва да се развие наблюдението над получените данни, къде, как, по какъв начин, с какви хора. И още едно важно нещо: кой има нужда от тези данни и колко може да плати.

Всичко това изглежда напълно законно като дейност. И би било законно, ако не е свързано със секретните отдели в централите — онези отдели, които ръководят кражбата на тайна информация. И не само информация, а и пробни образци, модели, нови химически съединения, в случая с Брайтънския технологичен институт — щамове микроорганизми. За тези отдели са нужни агенти, които умеят много неща, а са минали и през шот-кълбове.

Такъв агент вече беше Чарлз Финей. Впрочем неговата история с Барбара не продължи дълго — до първата му задача. Пратиха го във фондацията „Санта Ана“ в Денвър, Колорадо. Трябваше да изнесе препарат, който снижаваше имунните сили на нервната тъкан. За този препарат, цикломиметин, се бяха появили предварителни съобщения, после — нищо. Навярно цикломиметинът бе засекретен от военните служби.

Коямару-сан му изясни търпеливо и с усмивка — трябваше да избира: Барбара или охолството. Агентът е само агент. Изпълнител. Няма право на личен живот. За което пребогато му се заплаща.

Решението беше разумно. И подло. Изостави Барбара Лоусън. Намери все пак малко сили, за да и каже няколко думи на раздяла.

Тя посрещна думите му спокойно. Не запита нищо, не се оплака. Само побледня и каза няколко банални фрази.

И Барбара изчезна от живота му. а той се върна от Денвър след десет месеца с три ампули цикломиметин. Десет месеца беше играл ролята на безличен специализант, превъплътен в кожата на не особено талантлив лекар. Беше успял. За трите ампули получи от Коямару-сан чек, на който имаше шестцифрено число: сто и двадесет хиляди долара. Вече не се питаше дали раздялата с Барбара си струва този чек.

Разсъмваше. Чарлз Финей се взираше през прозореца на автобуса и в душата му се сменяха тревогата с надежда. Почти бе успял.

Вървя цялата нощ, излезе на пътя между Мидхърст и летището Гетуик. Качи се в последния миг на първия автобус за летището без колебание. От летището до Лондон щяха да му останат четиридесет километра. После — телефонът в Лондон на човека, когото не познаваше, но който щеше да го изведе от страната.

Автобусът се движеше бавно, изпреварваха го забързани коли. По седалките се полюшваха десетина пътници, две стюардеси в униформи отиваха на работа. На коленете си държаха квадратни куфарчета и тихо разговаряха.

— Летище Гетуик! — чу се по микрофона гласът на шофьора.

Пристигаха. От прозорците вече се виждаха кулите на летището с техните червено-бели квадрати. Носеше се тежкият рев на самолет. Отминаха една добре подредена горичка от брези и тъмни борове, и вдясно се появи огромен паркинг със стотици разноцветни коли.

Финей слезе между първите, хвърли поглед зад себе си и с огромно облекчение се вля в потока от хора, който се носеше по ескалаторите. В тълпата беше в безопасност. Щеше да отдъхне за минута-две, да се ориентира. После щеше да се качи на някой от големите автобуси допелдекери за Лондон. Не искаше да рискува с такси. Или с електрическата железница. Тя му се струваше опасна.

Но може би трябваше малко да закуси. Макар да не чувствуваше особен глад, беше нужно да се подкрепи. Можеше да вземе сандвич и кафе от автоматите във всяка чакалня.

Финей попипа колана си. Тук беше. Ампулата, заради която бе рискувал толкова. А документацията бе в главата му.

Той тръгна към съседната чакалня — огромна, светла, с кресла в центъра, на които седяха десетина пътници. Покрай стената отсреща имаше три автомата. Нямаше дребни, повъртя се малко с банкнота в ръка, докато едно младо, спортно облечено семейство му я размени. Бяха мотоциклетисти, с открити и весели лица, на шиите им висяха на ремъци предпазните очила. Сигурно посрещаха някого.

Финей пусна монетите в автоматите, взе си от единия сандвич с шунка, от другия — кафе, и се обърна. Искаше да се отдалечи, но до него бяха застанали мъжът и жената — младото семейство. Те неизвестно защо си бяха сложили предпазните очила. Жената държеше в ръка нещо, една тубичка спрей, като дезодорант.

Финей дори не успя да реагира, а ръцете му бяха заети със сандвича и кафето. Жената вдигна тубичката и го пръсна в очите, Финей примигна и отстъпи, в лицето го удари нова струя.

„...Боже мой, какво става...“ — помисли.

И разбра, че е загубен. Свършено бе. Умираще.

Последното, което се появи в съзнанието му, преди да се олюлее и да се строполи, бе едно кратко и неясно съжаление, че си отива, и то така...

Докато жената ловко прибираше в якето си спрея с нервнопаралитичната отрова, мъжът се спусна към падналия Финей и разгърна сакото му. Някои от седящите по креслата пътници се надигнаха.

— Бързо! — каза мъжът, като въртеше глава и си смъкна очилата. — На господина му прилоша! Тичай за лекар! — извика той високо на жена си.

Тя веднага се втурна навън. В това време мъжът разтвори ризата на Финей, откопча колана му. Двама-трима мъже от чакалнята вече притичваха, но той се извъртя и като закри за миг гърдите на Финей, прокара ръка по вътрешната страна на колана. Тогава усети ампулата. Опита се да я издърпа, но не успя, а мъжете вече се бяха надвесили.

— Да го пренесем на креслата! — нареди той. — Ето, оправя се вече! Хванете го под мишниците! Моля, вие останалите, дръпнете се!

Той доразкопча колана, издърпа го, за да освободи гърдите за по-свободно дишане. Действуваше уверено, без колебание. И държеше колана като ненужна вещ.

Пренесоха Финей на креслата. Суетенето се увеличи. Някой се опитваше да долови пулса му, друг предлагаше да се направи изкуствено дишане. Дойде полицай, извади своя уоки-токи и се обади на шефовете си.

— Вода! Къде има тук вода? — запита спортистът и без да дочака отговор, изтича към коридора. Никой не му обърна внимание, около безжизнения Финей се бяха струпали вече много хора.

Спортистът се измъкна навън. Вдигна ръка, едно такси приближи. Той отвори задната врата и влезе. Таксито потегли.

Шофьорът мълчеше, спортистът също. Очилата още висяха на ремъка на шията му, той го разкопча и ги сложи на седалката.

Шофьорът държеше волана с лявата ръка. В същото време протегна дясната назад. Спортистът се пресегна и му подаде колана. После каза:

— Мейджи?

Шофьорът кимна.

— О'кей. Замина.

След това, докато натискаше педала на газта, вдигна ръката с колана и го погледна. Сви устни и промърмори:

— Не се досети... Не се досети, че всички проби са осигурени с радиомаяци вътре в тях!... И че така успяхме да го следим...

---

[1] Всички имена на институти, лица и пр. са променени. (Б.а.) ↑

Публикуван в сп. „Космос“, януари 1990 г.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.